BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJOS KOMISIJOS 2024 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2025 m. kovo 26 d.
Birštonas

Vadovaujantis Smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems, smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims 2024–2026 metų veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. rugsėjo 13 d. įsakymu Nr. A1-602, bei Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 4 straipsnio 12 punktu, 2024 m. birželio 7 d. Birštono savivaldybės direktoriaus įsakymu Nr. (6.4.E)-AVE-115 patvirtintas Smurto artimoje aplinkoje prevencijos Birštono savivaldybėje veiksmų planas 2024 metams.

Birštono savivaldybės mero 2023 m. birželio 29 d. potvarkiu Nr. (2.1.E)-MVE-016 patvirtinti Birštono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veiklos nuostatai bei sudaryta Birštono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje komisija (toliau – Komisija).

Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 4 straipsnyje numatyta, kad Savivaldybės administracija organizuoja smurto artimoje aplinkoje prevencijos priemonių įgyvendinimą; rengia mokymus specialistams, savivaldybės administracijos darbuotojams, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos ar jos įgaliotų teritorinių skyrių darbuotojams bei kitiems darbuotojams, kurie dirba su smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiais asmenimis ar smurtą patyrusiais asmenimis ir įgyvendina smurto artimoje aplinkoje prevenciją, arba dalyvauja šias programas (mokymus) rengiant. Šiai veiklai vykdyti finansavimas 2024 metais nebuvo numatytas. Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims įgyvendinimo kokybės standarte numatyta, kad smurto artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos teikimo smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims, smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims priemonių ir projektų vadybą savivaldybėje vykdo tinkamai įgalintas ir ištekliais aprūpintas darbuotojas ar kitas asmuo, kurio veikloje smurto artimoje aplinkoje prevencijos bei pagalbos teikimo smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims, smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims uždaviniai yra prioritetiniai, atsakingas darbuotojas ar kitas asmuo turi reikalingą aukščiausios vadovybės ir viso savivaldybės administracijos personalo palaikymą, išteklių, reikalingų įgyvendinant apsaugą nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims, puoselėjant šios srities savivaldybės funkcijų įgyvendinimo kultūrą.

Vadovaujantis Birštono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veiklos nuostatų 30 punktu, Komisija apie savo veiklą ir priimtus protokolinius sprendimus visuomenę informuoja savivaldybės interneto svetainėje https://birstonas.lt/savivaldybe/smurto-artimoje-aplinkoje-prevencija/, skelbiama aktuali informacija apie smurto prevenciją, kuri nuolat atnaujinama.

Vadovaujantis Pavyzdinių smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veiklos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. A1-607 „Dėl pavyzdinių smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veiklos nuostatų ir rekomenduojamos institucinės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos sudėties patvirtinimo“ 4.3 punktu, bei Birštono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veiklos nuostatų, patvirtintų Birštono savivaldybės mero 2023 m. birželio 29 d. potvarkiu Nr. (2.1.E)-MVE-016 „Dėl Birštono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo” 4.3 punkto nuostatomis, Birštono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisija kasmet teikia savivaldybės tarybai informaciją apie šių pareigų įgyvendinimą praėjusiais kalendoriniais metais.

Birštono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisija vykdydama 2024 m. prevencijos veiksmų plane numatytas užduotis organizavo smurto artimoje aplinkoje prevencijos priemonių įgyvendinimą, bendradarbiavo su nevyriausybinėmis organizacijomis, kurios rengė ir

įgyvendino smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo programas, pagal kompetenciją ir poreikį prisidėdamos prie šių programų rengimo ir įgyvendinimo. Taip pat su specializuotos kompleksinės pagalbos centrais ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno apskrities vaiko teisių apsaugos skyriumi Prienų rajone ir Birštono savivaldybėje, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės grupe buvo keičiamasi informacija apie rengiamus specialistų mokymus ir apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims teikiamas paslaugas.

Įgyvendintos priemonės:

Balandžio 15 d. Birštono savivaldybėje vyko susitikimas, kurio metu buvo pristatytos rekomendacijos apie savivaldos ir mokymo įstaigų prevencines priemones prieš psichoaktyvių medžiagų plitimą, naujos bei inovatyvios priemonės prieš neigiamus reiškinius ugdymo įstaigose, prevencinė programa „Saugi mokykla”.

Gegužės 15 dieną Birštono meno mokykloje vyko Birštono savivaldybės Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos inicijuotas plakato konkurso „NE smurtui artimoje aplinkoje“ pristatymas. Iniciatyvos tikslas — viešinti smurto artimoje aplinkoje prevencinę veiklą, skatinti paauglių kūrybiškumą, pilietiškumą, skatinti jaunimą mąstyti ir ieškoti galimų sprendimo būdų siekiant akcentuoti prevencijos vykdymo svarbą, ugdyti asmens sąmoningumą ir nepakantumą smurtui, pritaikant turimas žinias. (https://birstonas.lt/2024/05/16/birstonieciai-vaikai-savo-piesiniais-siuncia-svarbia-zinute-ne-smurtui-artimoje-aplinkoje/

Atrinktas piešinys, kuris geriausiai atitiko konkurso sąlygas, ir pagamintas smurto artimoje aplinkoje prevencijai skirtas plakatas su QR kodu, kuris nukreipia į Birštono savivaldybės internetinę svetainę

https://birstonas.lt/savivaldybe/smurto-artimoje-aplinkoje-prevencija/. Plakatas viešinamas skelbimų lentose, pavaldžiose įstaigose.

Panaudojant Birštono meno mokyklos mokinių, dalyvavusių plakato konkurse, piešinius, sukurtos smurto prevencijos tema prezentacinės skaidrės, kurios demonstruojamos dalyje biudžetinių įstaigų.

Birštono gimnazijoje vyko Birštono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos narių ir 8-9 klasių moksleivių susitikimas, kurio metu viešinta smurto artimoje aplinkoje

prevencinė veikla. Komisijos narė, Kauno apygardos prokuratūros Alytaus apylinkės prokuratūros vyriausioji prokurorė Daiva Brudnienė moksleivius supažindino su smurtą patyrusio asmens teisėmis, atsakomybėmis už smurtą artimoje aplinkoje, kada smurtas užtraukia baudžiamąją atsakomybę, kada administracinę atsakomybę, taip pat kada smurtautojas, padaręs žalą žmogaus sveikatai, turtui, aplinkai, taip pat padaręs neturtinę žalą, privalo ją atlyginti smurtą patyrusiam asmeniui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Birštono savivaldybės Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos nariai aplankė Birštono savivaldybės neįgaliųjų draugiją, kurioje pristatė smurto artimoje aplinkoje prevenciją, buvo aptarta bendradarbiavimo svarba, informacijos apie pagalbos galimybes nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje sklaidos būtinumas. Pristatyta Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos paruošta informacija apie smurtą artimoje aplinkoje lengvai suprantama kalba, Brailio raštu. https://birstonas.lt/2024/08/16/68152/

Birželio 11 d. vyko nuotolinis susitikimas su Birštono gimnazijos socialiniais pedagogais, kurio metu buvo pristatyta socialinė pasaka „Sutikimo galia“, kaip metodinė priemonė 12–18 metų jaunuoliams seksualinio smurto tema. https://birstonas.lt/2024/06/17/pristatyta-socialine-pasaka-sutikimo-galia/).

Birželio 27 d. Birštono gimnazijai pateikta informacija sklaidai mokyklos bendruomenei apie „Laisvės TV X“ vykdomą komunikacinę akciją „Nebesvaik“, skirtą svaigalų vartojimo prevencijai ir žalos mažinimui.

Birštono savivaldybėje vyko mokymai „PRABILK**“**. Savivaldos svarba sprendžiant seksualinio smurto problemą. Komisijos narė, Moterų teisių asociacijos direktorė Vilija Žukauskaitė kartu su partneriais, Moterų informacijos centru, Klaipėdos socialinės psichologinės pagalbos centru, Moterų teisių asociacija ir VšĮ Ribologija pristatė įgyvendinamą projektą „Nacionalinis informacijos apie seksualinį smurtą centras 2024“, finansuojamą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Moterų teisių asociacija, bendradarbiaudama su Birštono savivaldybės administracija, 2024 m. spalio 10 d. mokymus organizavo teorinio, praktinio ir patyriminio mokymosi metodu, kuriuose dalyvavo Savivaldybės administracijos, BĮ Nemajūnų dienos centro, Alytaus AVPK Birštono policijos komisariato, Kauno rajono visuomenės sveikatos biuro, Birštono gimnazijos atstovai. Mokymų dalyviams pristatyti pagalbos teikimo būdai asmenims, išgyvenusiems seksualinį smurtą, nacionalinio apsaugos, pagalbos, paslaugų seksualinį smurtą artimoje aplinkoje ar už jos ribų patyrusiam ar seksualinio smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančiam asmeniui algoritmo pritaikomumą savivaldybėje, aptarta seksualinį smurtą patyrusio asmens apsaugos

užtikrinimo, pagalbos ir paslaugų bei prevencijos vykdymo savivaldybėje svarba. Seksualinio smurto prevencija yra svarbus uždavinys, kuriuo siekiama užkirsti kelią smurtui, apsaugoti asmenis nuo jo padarinių ir įnešti reikšmingą indėlį į šios problemos sprendimą. Prevencijos tikslas – psichosocialinės kompetencijos didinimas bei tam tikrų žinių ir įgūdžių suteikimas tam, kad asmenys gebėtų išvengti pavojingų situacijų. Seksualinis smurtas – tai šiurkštus žmogaus teisių pažeidimas ir nusikaltimas asmens orumui ir neliečiamumui. Nuo seksualinio smurto nukenčia moterys, vyrai, mergaitės, berniukai. Kalbėti apie seksualinį smurtą svarbu, nes taip yra skatinamas visuomenės sąmoningumas. Tai padeda žmonėms suprasti, kad seksualinis smurtas yra rimtas socialinis ir fizinės bei psichinės sveikatos klausimas, kurį būtina spręsti. Be to, kalbėjimas apie seksualinį smurtą gali prisidėti prie prevencinių veiklų. Sąmoninga ir informuota visuomenė yra pasirengusi ieškoti priemonių užkirsti kelią seksualiniam smurtui.(https://birstonas.lt/2024/10/15/69401/)

2024 m. įvyko trys Komisijos posėdžiai, kuriuose buvo aptarta smurto artimoje aplinkoje situacija Birštono savivaldybėje, įgyvendinant Lietuvos Respublikos Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo nuostatas, pateikti statistiniai duomenys. Komisija analizavo kaip savivaldybėje įgyvendinama apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje, smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims ir (ar) smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims, ir (ar) smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims politika. Birštono savivaldybė, įgyvendindama Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo nuostatas, yra patvirtinusi savivaldybės teritorijoje veikiančių įstaigų ir organizacijų, teikiančių socialines paslaugas smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims ir organizuojančių smurtinio elgesio keitimo programų (mokymų) įgyvendinimą, sąrašą. Sąrašas skelbiamas Birštono savivaldybės svetainėje https://birstonas.lt/savivaldybe/smurto-artimoje-aplinkoje-prevencija/ .

Komisijos posėdžių protokolai yra skelbiami viešai Savivaldybės interneto svetainėje https://birstonas.lt/komisijos-posedziai/.

Komisijos pirmininkė Danutė Kacevičiūtė